

De institutionele crisis baart een symboolparlement

2011/43
20 | 06 | 2011

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Marc De Vos
Directeur Itinera

Het Boerkaverbod, de beperking van gezinshereniging na immigratie, vrouwenquota's voor raden van bestuur: ook zonder echte regering stemt ons federaal parlement lustig weten. Sommigen loven de triomfantelijke terugkeer van de parlementaire democratie. Ik zie vooral een parlement dat stuurloos aan de oppervlakte improviseert met symbooldossiers.

Ik verklaar mij nader. Afgezien van een beperkt veiligheidsaspect, is niet de Boerka het probleem, maar wel de discriminatie die tot de Boerka leidt. De Boerka resulteert uit de totale onderwerping van de vrouw door Moslimextremisme. Door het symbool te verbieden wordt die oorzaak niet aangepakt, maar integendeel weggemoffeld. We willen er letterlijk niet meer mee geconfronteerd worden en construeren zo zelf een staat van ontkenning terwijl het probleem voort ettert.

Het beperken van gezinshereniging na immigratie is een statistische maatregel om probleemimmigratie te verminderen. Hij zal ongetwijfeld effect hebben, maar de grondproblemen zitten wel elders. Waarom is gezinshereniging een probleem? Omdat we geen deugdelijk beleid hebben voor selectieve immigratie, zodat de initiële migrant al te vaak een probleemmigrant is. Omdat immigranten van buiten Europa hier geen werk vinden en zich nestelen in uitkeringen

“

Sommigen loven de triomfantelijke terugkeer van de parlementaire democratie. Ik zie vooral een parlement dat stuurloos aan de oppervlakte improviseert met symbooldossiers.

”

of erger. Een strengere gezinsshering zal de kraan wat dichterdraaien en de druk verminderen. Maar de grondproblemen blijven onaangeroerd. De noodzakelijke

maatschappelijke mobilisatie voor integratie wordt uitgesteld.

Vrouwenquota zijn meer van hetzelfde. Het probleem is niet in de ondervertegenwoordiging van een beperkte elite van vrouwelijke topkaders in raden van bestuur. Het probleem is dat vrouwen algemeen onvoldoende doorgroeien in bedrijven. Dat komt door een combinatie van stereotype gezinspatronen, door andere studiekeuzes, meer deeltijdwerk, door onvoldoende ondersteuning voor de combinatie van werk en gezin, en door een restdosis seksisme en discriminatie. Verplichte quota veranderen daaraan niets. Wel integendeel, ze organiseren en institutionaliseren discriminatie ten voordele

van een klein clubje vrouwelijke topmanagers. Het onderliggende probleem van seksuele segregatie wordt daarmee dus nog verergerd.

En het lijstje is nog niet af. Deze week is gestart met het volgende symbooldossier: dat van de bonussen voor bedrijfsleiders. Enkele Franstalige socialisten willen bedragen begrenzen, sociale- en milieuparameters opdringen en bonussen zonder meer verbieden binnen de twee jaar na een herstructurering. Dat laatste zet meteen de toon. Herstructureringen zijn een duur en noodzakelijk kwaad waar nagenoeg geen enkel bedrijf lichtzinnig mee omspringt. Goede crisismanagers zijn daarenboven essentieel om bedrijven een nieuwe toekomst te geven. Het probleem is dus niet dat zij beloond worden wanneer anderen hun baan verliezen. Het probleem is dat bedrijven te weinig doen opdat ontslagen werknemers nieuw werk zouden vinden. Daaraan verandert een

bonusingreep geen sikkepit.

Idem voor de bonusdiscussie zelf. De socialistische agenda is deels ideologisch egalitarisme

tegenover inkomensverschillen. Men kan daarvoor of daartegen zijn.

Maar de bankencrisis heeft ons wel geleerd dat bonussen een probleem zijn wanneer ze steunen op casinokapitalisme met de belastingbetaler als gatenstopper. Het grondprobleem is dus niet de bonus zelf, maar de marktcontext die toelaat dat bedrijven roulette spelen op kosten van derden. Het antwoord daarop is betere regulering, voor effectieve concurrentie, correcte belastingbetaling, toepasbaar faillissement, en zo verder. Artificiële politisering van bonuspraktijken doet niets aan deze grote kerntaken, maar treft alleen een symptoom. En passant wordt de collectieve frustratie over de bankencrisis zonder blozen afgewen-

teld op alle bedrijven, alsof het casino overall zit.

Parlementaire democratie is een tango tussen regering en parlement. Zonder het kader van een regeerprogramma gedragen parlementariërs zich als spreekwoordelijke honden in de vleeswinkel: er wordt in het rond gehapt en liefst naar de meest sappige stukken. Een parlement zonder regering is dus garantie voor symboolpolitiek. Meteen wordt duidelijk dat de rekening van onze institutionele impasse veel meer is dan uitstel van broodnodige sociaaleconomische hervormingen en onvermogen tot strategisch budgettair beleid. Voor een aantal prangende maatschappelijke dossiers krijgen we nu improvisatie die de onderliggende problemen maskeert en compliceert.

De discriminatie van de vrouw in de lokale Islam, de selectie en integratie van immigranten,

“

Parlementaire democratie is een tango tussen regering en parlement. Zonder het kader van een regeerprogramma gedragen parlementariërs zich als spreekwoordelijke honden in de vleeswinkel: er wordt in het rond gehapt en liefst naar de meest sappige stukken.

”

de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt, de efficiënte werking van de markteconomie: stuk voor stuk grote uitdagingen die nu worden verborgen of bemoeilijkt door symbolische parlementaire cosmetica. Intussen wordt achtteloos omgesprongen met grote basiswaarden van samenleving en economie. Het Boerkaverbod staat op gespannen voet met zelfbeschikking en de vrijheid van expressie. Gezinshereniging interfereert met het fundament van de hele mensheid: de familie. Vrouwenquota verbasteren de droom van gelijke kansen tot een programma van gelijke resultaten. Net zoals de bonusbeperkingen, zijn ze een middel om privébedrijven tot het instrument van een politieke agenda te kneden. Dat staat haaks op de normale rolverdeling tussen overheid en markt in de economie.

Ik zeg niet dat al deze thema's geen aanpak vergen, noch dat de gemaakte keuzes allemaal verkeerd zijn. Ik zeg wel dat, bij gebrek aan overkoepelende regeringsvisie, het parlement het slachtoffer wordt van zichzelf en de samenleving opzadelt met wetgeving die ontoereikend is en bulkt van de perverse effecten. Iets is niet altijd beter dan niets. Met zijn beroemde uitspraak voor "government by the people, for the people", doelde Abraham Lincoln op de representatieve democratie, met een gezonde spanning tussen parlement en regering. Zonder regering glijden we af richting de karikatuur van Arthur Seldon: "government of the busy, by the bossy, for the bully".

Marc De Vos doceert aan de UGent en is directeur van de denktank Itinera

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org

www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur